

Το 2016, σημειώθηκε έκρηξη μυκητιακών παθογόνων σε δημητριακές καλλιέργειες.

Автор(и): проф. д.с.н. Светослав Бобев, от Аграрния университет в Пловдив

Дата: 11.07.2016 Брой: 7/2016

Το σιτάρι και η κριθάρι έχουν λοιμώδη νοσήματα με παρόμοιες αλλά και διαφορετικές αιτιολογίες. Κατά την περασμένη σεζόν (2015/2016), μυκητιασικές εκδηλώσεις κυριάρχησαν και στις δύο καλλιέργειες στη χώρα, με κάποιες από αυτές να παρουσιάζουν τάση εντατικοποίησης και να προκαλούν σημαντικές ζημιές.

Στο σιτάρι

Η σήψη *Rhizoctonia* έχει δύο κύριες εκδηλώσεις - σήψη ριζών (*Rhizoctonia solani*, *R. cerealis*) και κηλίδωση θήκης και βάσης του στελέχους, που προκαλείται κυρίως από *R. cerealis* **Take-all** (*Gaeumannomyces graminis* var. *tritici*) - τα συμπτώματα της νόσου αρχικά μοιάζουν με αυτά που προκαλούνται από άλλα εδαφογενή παθογόνα, αλλά αυτή η εκδήλωση χαρακτηρίζεται από τον μαύρισμα των βάσεων και την παρουσία σκούρου μυκηλίου πάνω και μέσα στα προσβεβλημένα ιστούς. Κυρίως προς το τέλος της περιόδου βλάστησης και μετά τη συγκομιδή, σχηματίζονται επίσης τα περήθεια του μύκητα στους ιστούς της βάσης του στελέχους.

Οι συνθήκες κατά το δεύτερο μισό της περιόδου βλάστησης ήταν ιδιαίτερα ευνοϊκές για την ανάπτυξη δύο από τις σκωριές στο σιτάρι - η **σκωρία των φύλλων** αναπτύσσεται με διαφορετική σημασία σχεδόν ετησίως στη χώρα, ενώ η **σκωρία των ραβδώσεων** εμφανίζεται πιο σπάνια, αλλά αυτή την άνοιξη ήταν εκπληκτική λόγω της υγρής και κρύας άνοιξης.

Η περασμένη σεζόν παρείχε επίσης πολύ καλές συνθήκες για την **κηλίδα septoria** (*Septoria tritici*), η οποία έφτασε στο πανόφυλλο σε ευαίσθητες ποικιλίες και όπου υπήρχαν κενά στις βλαστικές επεμβάσεις

Στην κριθάρι

Ζημιές από την **κηλίδα δικτύου** (*Drechslera teres*) κυριάρχησαν και οδήγησαν σε σημαντική κηλίδωση των φύλλων. Αναμφίβολα, η νόσος συνεχίζει να είναι η κορυφαία σε αυτή την καλλιέργεια και πιθανότατα θα παραμείνει έτσι κατά τη διάρκεια της τρέχουσας σεζόν.

Η **ερυσίβη των φύλλων** (*Rhynchosporium secalis*) ανήκε στην ομάδα των μυκητιασικών νόσων που αναπτύσσονταν τοπικά, με την ανάπτυξή της να είναι συχνότερα συνέπεια της χρήσης μολυσμένων σπόρων και κενών στην απολύμανσή τους. Για τους ίδιους λόγους, υπήρχαν και εκδηλώσεις της **κηλίδας ραβδώσεων της κριθαριού**

Η **προστασία του σιταριού** από τις προαναφερθείσες νόσους, καθώς και από άλλες πιθανές εκδηλώσεις (κηλίδα tan spot, αληθινή σηψία), απαιτεί συνεχή παρακολούθηση των καλλιεργειών και λήψη προστατευτικών μέτρων σύμφωνα με τις συγκεκριμένες επιδημιολογικές καταστάσεις. - αμειψισπορά, υγιές σπορό υλικό, απολύμανση σπόρων, ανθεκτικές ποικιλίες. Η σπορά σε ακριβώς καθορισμένους χρόνους έχει μεγάλη σημασία. Εάν τα φυτά εισέλθουν στη χειμερινή περίοδο σε ακατάλληλη φαινολογική κατάσταση, είναι ευάλωτα σε παγωνιά, και στη συνέχεια σε λοιμώδεις νόσους. Μια τέτοια κατάσταση απαιτεί έγκαιρη λίπανση των καλλιεργειών και, παρουσία μυκητιασικών νόσων, καθορισμό των χρονικών περιόδων και των προϊόντων για βλαστικές επεμβάσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική στην ανάπτυξη κάθε νόσου. Ένας καλός οδηγός είναι η αρχή των δύο ψεκασμών με μυκητοκτόνα - πρώτη επέμβαση στο στάδιο του πρώτου κόμβου (ταυτόχρονα με ζιζανιοκτόνο), και η δεύτερη - στην αρχή της ανθοφορίας. Όταν μια συγκεκριμένη κατάσταση υπαγορεύει αλλαγές, αυτό το σχήμα πρέπει να προσαρμοστεί, συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας τρίτου ψεκασμού για την προστασία των στάχυων (φουσαρίωση των στάχυων, κηλίδα tan spot, μαύρη κηλίδα).

Στην κριθάρι οι επεμβάσεις συνήθως υπαγορεύονται από την ανάπτυξη της κηλίδας δικτύου. Ο πρώτος ψεκασμός είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς μειώνει την πίεση λοίμωξης από υπάρχουσες ζημιές από την φθινοπωρινή-χειμερινή περίοδο, και σε μια βροχερή άνοιξη, πιθανώς απαιτείται δεύτερη επέμβαση για να αποφευχθεί η ερυσίβη των φύλλων και μια σημαντική μείωση της απόδοσης, καθώς και μια καλύτερη υγειονομική κατάσταση του σπόρου για σπορά.